

Schriftelijke vragen betreffende de ondergang van The Hague Institute for Global Justice

Aan de voorzitter van de gemeenteraad,
Den Haag, 5 april 2018

Geachte voorzitter,

Woensdag 4 april maakte The Hague Institute for Global Justice (THIGJ) bekend dat het ophoudt te bestaan.¹ Ook De Groene Amsterdammer² en De Volkskrant³ berichtten deze week over de ondergang van het instituut.

Bij de oprichting van het instituut in 2010 werd nog gesproken van een instituut van wereldformaat dat in vijf jaar financieel onafhankelijk diende te zijn. De reconstructies laten echter zien dat er weinig tot geen beleid en inzet was om nieuwe financiële stromen aan te boren en dat er met het (belasting)geld dat er was, onbehoorlijk werd omgegaan. In beide artikelen wordt gesproken over een gemeentelijke bijdrage aan het THIGJ van miljoenen euro's (De Volkskrant spreekt van 3,5 miljoen euro, De Groene Amsterdammer spreekt van 2,5 miljoen euro). Naar aanleiding van deze berichtgeving stellen de fracties van de ChristenUnie/SGP, SP, Haagse Stadspartij, Partij van de Arbeid en GroenLinks, conform artikel 30 van het reglement van orde, daarom de volgende vragen.

1. Wat is de reactie van het college op de reconstructies van de ondergang van dit prestigieuze onderzoeksinstituut, waarbij miljoenen aan subsidiegeld is uitgegeven aan allure, prestige en luxe wat mede de ondergang is geworden van een kenniscentrum dat een instituut van wereldformaat moest worden op het gebied van vrede, recht, veiligheid en ontwikkeling?

In het subsidieregister wordt er gesproken van een subsidie van 806.000 euro aan THIGJ in 2013.⁴ Eerdere subsidies zijn er niet terug te vinden.

2. Hoeveel geld is er, vanaf de eerste ideeën voor een dergelijk instituut in 2008 tot 4 april 2018, door de gemeente Den Haag uitgegeven aan het THIGJ? Welke andere kosten in bijvoorbeeld natura (ambtelijke ondersteuning, huisvesting etc.) zijn er door de gemeente gemaakt ten behoeve van dit instituut? En welke opdrachten zijn er aan het instituut verstrekt en met welke omvang?

¹ <http://www.thehagueinstituteforglobaljustice.org/latest-insights/latest-insights/press-release/the-hague-institute-for-global-justice-closes-its-doors-2/>

² <https://www.groene.nl/artikel/he-just-didn-t-seem-to-care>

³ <https://www.volkskrant.nl/binnenland/de-ondergang-van-the-hague-institute-for-global-justice-hoe-miljoenen-overheidsgeld-verdampten-in-een-denktank~a4588712/>

⁴ <https://subsidieregister.denhaag.nl/liijst>

3. Vindt het college, na lezing van de artikelen, dat binnen het THIGJ op een verantwoorde manier met (onder andere Haags) belastinggeld is omgegaan? Zo nee, ziet het college mogelijkheid om (deel van) de geïnvesteerde middelen terug te vorderen?
4. Kan het college met concrete aantallen aangeven hoeveel het THIGJ heeft toegevoegd aan banen en wat de toegevoegde (economische) waarde van het instituut is geweest voor de gemeente Den Haag?
5. Heeft het college zicht op de onderzoeken - wat de kerntaak zou zijn - die daadwerkelijk zijn uitgevoerd door het THIGJ? Zo ja, wat heeft dit onderzoeksinstituut nu daadwerkelijk aan (baanbrekende) onderzoeken opgeleverd? Zo nee, waarom niet?

Een woordvoerder van de gemeente heeft in reactie op De Groene Amsterdammer aangegeven dat de gemeente vanaf begin 2014 geen bestuurlijke verantwoordelijkheid meer droeg voor het instituut. Dat betekent echter niet dat er geen betrokkenheid meer was bij de gemeente. Zo wordt er in de programmabegroting 2015-2019 onder het kopje Internationale Stad binnen het Programma Economie, Internationale stad en Binnenstad nog gesproken over het THIGJ in het kader van investeringen.⁵ Ook in de Jaarrapportage Verbonden partijen van 2017 wordt het instituut nog genoemd als een organisatie waar sprake is van een bestuurlijk belang van de gemeente.⁶

6. Op welke wijze is de gemeente betrokken geweest bij het THIGJ sinds het begin van 2014? Hoe zagen de in de programmabegroting 2015-2019 genoemde “kennisinvesteringen” eruit? Hoe kan het bestuurlijke belang van de gemeente bij het THIGJ worden uitgelegd?
7. Is het college op de hoogte gesteld van de sluiting van het THIGJ? Zo ja, wanneer en waarom is de gemeenteraad hier niet over geïnformeerd? Zo nee, vindt het college niet dat het dit als belanghebbende had moeten weten?

In het overzicht van nevenfuncties van collegeleden uit maart 2017⁷ wordt het lidmaatschap van de *advisory council* van THIGJ genoemd als een nevenfunctie van de toenmalig burgemeester die werd vervuld uit hoofde van functie (qualitate qua).

8. Tot wanneer was de vorige burgemeester betrokken bij dit instituut en welke stappen heeft de burgemeester ondernomen om de ondergang van het instituut te voorkomen? Wat heeft hij gedaan om de belangen van de gemeente veilig te stellen?

Bij het oprichten werd er vanuit de raad al gepleit om toe te zien op een divers bestuur en te vermijden dat er uit een vertrouwd *Old Boys Network* werd geput.

⁵ RIS 276469

⁶ RIS 297282

⁷ RIS 296440

9. Wat heeft het college gedaan om deze diversiteit en daarmee de stabiliteit en relevantie van dit instituut te bevorderen?

Een reactie van de gemeente op het artikel uit De Groene Amsterdammer, is dat er met onder andere Clingendael en het T.M.C. Aser instituut, wel een aantal andere succesvolle kennisinstituten aanwezig zijn in Den Haag, die bijdragen aan de versterking van de kennis van internationaal recht, vrede en veiligheid

10. Als er al andere succesvolle instituten waren, waarom zag het college toentertijd dan de noodzaak voor nog een kennisinstituut dat gefinancierd werd met miljoenen aan publiek geld?

In genoemde artikelen staan verontrustende details over declaratiegedrag en hoge salariëring bij THIGJ van de *president*. Dit terwijl het college bij de totstandkoming van het instituut beloofde dat de topfuncties passend en niet excessief betaald zouden worden?

11. Vindt het college een salaris van tegen de 237.000 euro een passend bedrag voor een directeur van een net nieuw instituut, met een minimaal aantal werknemers en dat zijn meerwaarde nog moest tonen? Zo nee, waarom is hier door de toenmalige burgemeester dan toch mee ingestemd?
12. Welke stappen heeft de gemeente na het verschijnen van het rapport van PwC in januari 2014, ondernomen om tot een betere controle van de declaraties te komen? Als er geen stappen zijn gezet, waarom niet?

Voorafgaand aan de oprichting van het instituut hebben Decisio en Ecorys rapporten opgesteld waarin is berekend dat het instituut in 2016 een economische spin-off zou opleveren van 8 miljoen euro en 100 FTE aan arbeidsplaatsen.

13. Hoe kan het dat deze serieuze onderzoeksbureaus tot dit soort volslagen foute voorspellingen konden komen?

The Hague Institute for Global Justice is, na The Hague Security Delta (HSD), de tweede internationale instelling waar in korte tijd twijfels zijn gerezen over de omgang met miljoenen aan Haagse belastinggelden.

14. Welke parallellen ziet het college tussen de onduidelijkheid rondom de effectiviteit van subsidiegelden voor het THIGJ en de onduidelijkheid rondom de effectiviteit van subsidiegelden voor de HSD?
15. Welke lessen trekt het college zelf uit de ondergang van dit instituut?
16. Is het college het met de fracties van ChristenUnie/SGP, SP, HSP, PvdA en GroenLinks eens dat de gang van zaken rondom THIGJ aantoont dat het onwenselijk is wanneer de subsidieverstrekking alsook de bestedingen van publieke gelden niet transparant zijn? Zo ja,

wat gaat het college hieraan doen, met name om soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen?

Evenals het THIGJ kan de HSD nog niet financieel op eigen benen staan. Een subsidieaanvraag van het THIGJ werd in 2017 niet meer gehonoreerd, de HSD wordt momenteel nog wel financieel ondersteund.

17. Kan het college uitleggen waarom onlangs een ingediende subsidieaanvraag van het THIGJ is afgewezen? Wat was de precieze reden voor afwijzing?
18. Kan het college uitleggen waarom wel wordt gestopt met subsidiëring bij THIGJ en niet bij The Hague Security Delta?
19. Over welke instellingen in *The Hague* moeten we ons nog meer zorgen maken na The Hague Institute for Global Justice en The Hague Security Delta?

Pieter Grinwis
ChristenUnie/SGP

Hanne Drost
SP

Peter Bos
Haagse Stadspartij

Martijn Balster
Partij van de Arbeid

Maarten De Vuyst
GroenLinks